

גיליון 93

אוקטובר 2022 • תשרי ה'תשפ"ג

מוֹטִיב

על שם ליאורה דיין

ירחון בנושא שירה וספרות עברית

עֲנִיאוֹת

ספיר אמזלג
הודי ארגוב
רחל בכר
אפי הלפרין
איריס חן
משה טל
נעמה מוזס
תות הרמס סאטורי
תמר ענבר־שחם
תומר קליין

גיליון 93 מתחיל...

בין שהמציאות קשיחה בין שהיא משתנה, בשני המקרים לפעמים אנחנו צריכים לא להתעקש, אלא להתגמש.

בגיליון זה נלמד על המצבים שמעוררים את הצורך בגמישות - פיזית, רוחנית או מחשבתית - ועל התוצאות, טובות או פחות טובות, של הגמישות הזאת. דרך השירים והסיפורים שלכם ניכנס יחד לאותו עולם - פנימי או חיצוני - שהשתנה בעקבות אותה גמישות, או ששינה אתכם.

קריאה מהנה,

אלירן דיין, יאיר בן־חור, רובי גורדון, עמליה ויניק

את הגיליון נפתח הפעם בשיר של יאיר בן־חור, מתוך ספר שירה חדש שלו, שיראה אור בקרוב.

בן אדם הוא / יאיר בן־חור

אָנוּשׁ חֲדָמִינִי,

חֲדָמִינִי, אִיזוּגִי,

רִבְצָדָי, תַּת־הַפְּרֵתִי.

בְּשֶׁבֶרִי אָנוּשׁ אֶחָד נוֹפֵל אֲרֻצָּה

נִשְׁכָּב עַל הָאָרְצָה

וְנִגְמָר.

ירחון "מוטיב" הוא כתב עת מקוון לעת עתה המתפרסם אחת לחודש.

כל גיליון יעסוק בנושא שהמערכת תבחר, ויפורסמו בו עשר יצירות.

העבודה בירחון מתבצעת בהתנדבות מלאה, אי לכך אין לצפות לתגמול כספי כלשהו על פרסום יצירות, לרבות לא לתמלוגים כלשהם; בשליחת יצירה לפרסום מאשר היוצר את אפשרות פרסומה בירחון, ולא יהיו ליוצר השגות או טענות באשר לפרסום או לאי־פרסום יצירתו בירחון.

ליאורה דיין ז"ל הייתה אוהבת אדם. אהבתה הגדולה ביותר הייתה למילה הכתובה ולקריאת ספרות ושירה, ואותם קראה עד סוף ימיה.

ירחון "מוטיב" נוסד לזכרה ונושא את שמה.

0093

גְּמִישוּת

אוקטובר 2022

תשרי ה'תשפ"ג

01

הודי ארגוב

חבל

מתחתי את החבל

עד שנקרע

וכל הקביסה התעופפה

לכל עבר

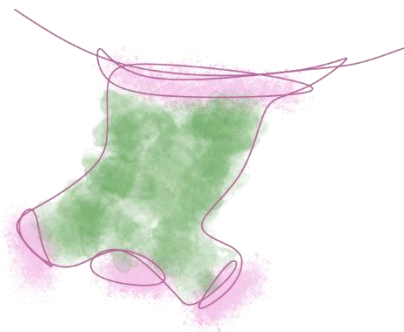
נשארת עירם

מביש

נחוש

עקשו אוכל לבחר את בגדי

על פי מדותי.

20.9.22

לזכרו של עמיתי ד"ר מקל מוסיטנה מוונאנה
הרופא המחוזי של צ'יבוגה, שנפטר מקורונה

כ־22 באוגוסט 2017, כשבוע לאחר הגעתי לצי'בוֹנְהָ בפעם הראשונה, טפחה המציאות המקומית על פניי. באותו יום הובאה לחדר המיון בחורה בת 23 עם התייבשות וחִמְצָת מְטבֹּלִית קשה שנגרמה מסוכרת לא מאובחנת ולא מאוזנת, כמובן, ולאחר כמה שעות היא נפטרה.

עליי להודות שהופתעתי. ציפיתי למצוא באוגנדה בעיקר חולים עם זיהומים טפיליים, חיידקיים ונגיפיים כמו מלריה, שחפת ואיידיס. וכִּיְהוּמָאֵי מומחה ובעל תעודה גם ברפואה טרופית היו ברשותי הן הידע המספק הן הציוד המתאים כדי לאבחן את מרביתם ולטפל בהם כהלכה. אבל נוסף אליהם – כך התברר לי במהלך השבועות הבאים – אושפזו בבית החולים המחוזי שבו התנדבתי יותר ויותר אנשים גם בגלל מחלות כרוניות לא זיהומיות אחרות: לחץ דם גבוה, שבץ מוחי, תעוקת חזה, נפחת ריאות, איספיקת כליות ועוד. התברר לי גם שמערכת הבריאות האוגנדית לא ערוכה מספיק לקראתם.

יש כמה תיאוריות המנסות להסביר כיצד הפכו "המחלות המערכיות" הנפוצות גם במדינות "העולם השלישי": אחדים מייחסים זאת להגירה של תושביהן מהאזורים הכפריים, שם הם נשמו אוויר צח, צרכו מאכלים פשוטים והרבו לעבוד בשדות וללכת ברגל אל הערים הגדולות שברחובותיהן ובבתיהן הצפופים הם נחשפים לאוויר מזוהם, אוכלים מזונות מעובדים, ממעטים לעסוק בפעילות גופנית ועולים במשקל. אחרים מנסים להסביר את התופעה בשימוש ההולך וגובר בתרופות מודרניות, למשל נגד HIV, שלחלק מהן יש השפעות שליליות על רמות הסוכר והשומנים בדם ועל תפקודם של איברים שונים בגוף. ויש הטוענים שלא מדובר בעלייה אמיתית בשכיחותן, אלא בביטוי לכך שאמצעי האבחון יותר זמינים ותוחלת החיים של התושבים מתארכת בהתמדה. כך או כך, העובדות מדברות בעד עצמן: בשנת 1972 תועדו באוגנדה רק 254 חולי סוכרת בעוד שבראשית המאה ה-21 הוערך מספרם בכ־560,000, ומניין הסובלים שם מיתר לחץ דם הגיע כבר למיליונים!

באוגנדה שלוש בעיות נוספות: רבים מבין חולים אלו כלל אינם מודעים למחלותיהם או למשמעות המחלות; המטפלים המקומיים עדיין מרכזים את מרבית מאמציהם בהתמודדות עם מחלות חריפות מידבקות; ובמדינה הענייה הזאת לא מוקצים מספיק משאבים כדי להתמודד עם המשימה החדשה והמורכבת.

בשלושת העשורים לפני שנסעתי להתנדב באפריקה, התמקצעתי במחלות זיהומיות, והרעיון שעם התקרבתי לגיל הפרישה אצטרך לנטוש את המומחיות המוכרת והאהובה עליי למען עבודה במרפאות סוכרת ולחץ דם ממש לא קסם לי. מצד שני נוכח הצטברות החולים שסבלו מנכויות קשות או שנפטרו לנגד עיניי בגלל סיבוכיהן הקשים של שתי המחלות הנפוצות האלה, הבנתי שאם ברצוני לגרום לשינוי אמיתי לא תהיה לי ברירה, אלא לעשות את העבר האישני החד הזה.

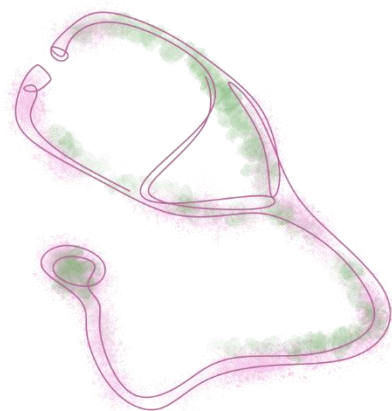
כצעד ראשון שוחחתי על הנושא עם הרופא המחוזי וקיבלתי את ברכתו לפתיחת מרפאה גדולה למחלות לא מידבקות בשטח בית החולים ועוד שמונה מרפאות משנה במרכזי הרפואה הכפריים שבתחום אחריותו. זאת כדי לאפשר לכל נזקק לקבל שירותי אבחון וטיפול חינוג אין כסף על ידי רופאים ואנשי מקצוע אחרים, לא רק ישראלים אלא גם אוגנדים שיוכשרו ויועסקו על ידינו. בהמשך נפגשתי גם עם שניים מהאחראים למרכזים הללו והתרשמתי שהתלהבותם מתוכנית רבה אף יותר. לבסוף פניתי למנהלי רפואה ישראלית על קו המשווה – הפרויקט שמופעל על ידי עמותות טופו וברית עולם אשר בחסותן ובמימונן נשלחתי כרופא לאוגנדה מלכתחילה – ולשחתי

הרבה גם הם נענו בחיוב להצעותיי והסכימו להקדיש ממוצען ומתקציבן כדי להפוך את החזון למציאות.

*

במהלך חמש השנים שחלפו מאז כבר נסעתי להתנדב בצ"יבוגה חמש פעמים נוספות. קורה שאני עדיין מטפל – במחלקות האשפוז העמוסות של בית החולים המחוזי – גם בחולי מלריה, שחפת וזיהומים טרופיים מעניינים אחרים. אבל את מרבית זמני ומרציי שם אני מקדיש עם קלינאי, דיאטנית וכמה אחיות מקומיות לכאלפיים החולים הסובלים מסוכרת ולחץ דם גבוה, המגיעים דרך קבע למרפאות הייחודיות שלנו, ואני עושה זאת בתחושה עזה של סיפוק.

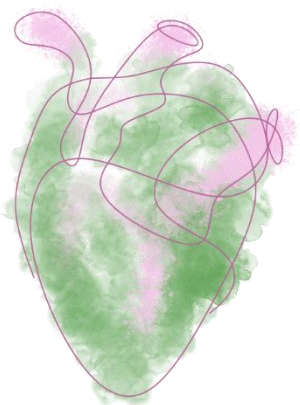

תומר קליין

השריר הגמיש

הלב הוא
השריר הגמיש
ביותר
עת פגיעה
יקמר עליות
קגב החתול
ובהתנגשות אלקטית
ישוב למקומו
בשלום.

פתחי שערייך

פתחי שערייך

לבריאה חדשה

עשי לה מקום

סללי נתיבה.

תני לה להטוות בך

להתהוות בך

להתעבות ולהתגשם

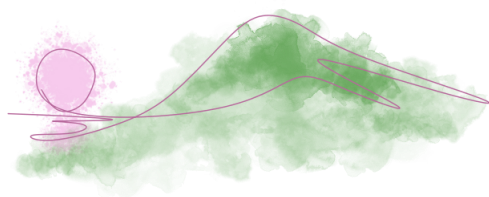
על פני האדמה.

להתגלות לך כמו

מפתיעה מן האין

להראות את עצמה

בבהירות אל העין.

כיסא מתקפל

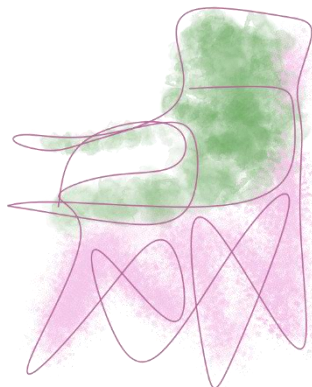
היינו בים. כשרצינו ללכת קמתי לקפל את הכיסאות. האחרון היה הכי עקשן, הכיסוי שלו הסתבך. אני יכולה להתמודד עם כיסא וכיסוי. אני יכולה.

אני משחררת את הפלונטר ומרגישה אותך. כאילו שראית אותי מסתבכת, באת מאחורי ואמרת: "תני לי". החזקת את הכיסא ביד הזאת שלך, הגדולה, שעושפת הכול. היינו עושים את זה יחד. אני הייתי מחזיקה את הכיסוי ואתה בסבלנות היית מקפל פנימה את הכיסא.

הייתי בטח אומרת לך שאני יכולה לעשות את זה לבדי. אולי אפילו הייתי קצת כועסת שבאת לעזור. הינה תראה – הצלחתי.

לו רק הצלחתי להחזיר אותך אליי.

לו רק עשינו את זה יחד.

0093

גְּמִישוֹת

אוקטובר 2022
תשרי ה'תשפ"ג

06

משה נל

לינוי עושה שפגט

לינוי עושה שפגט.
מביט ברגליה היפות,
הגמישות, התזקקות
ונוגס בשוקולד נוגט.

בעוד עשור יהיו אולי
פחות גמישות ותזקקות.
בעוד יוכל יהיו ודאי
נקשות ומכרזמות.

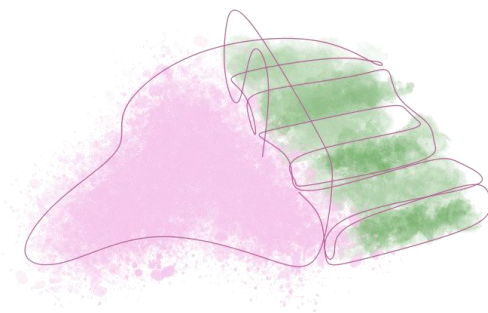
גם הנפש עושה שפגט
בין תחנות רחוקות בזמן,
בין שהיה והנוכח והנשכח,
משמרת זכרון זהות אחת.

והכי אני חוששת
מפצעי הלחץ פשאני שרועה בתנוחה הקבועה,
מכאבי האינדגדילה פשאני תקועה על אותה מדרגה,
מהמחשבה הטורדנית של 'אלו רק'...

והיא את כאבי הגדילה אני מבקשת
לחוש בשרירי הצמיחה
לסרטט גבולות חדשים בתוכי
למנות כמה התקדמתי במד הפסיעות הפנימי
לדעת שרק שם, מעבר לאזור הנוחות,
קשמחסום הפחד מתרומם –
מתרחש הקסם.

“את רואה? אם תהיי אישה שמנה, תמיד תצטרכי ללכת בבגדים גדולים כאלה”, אמר לי אבא המבין בנשים – עוד חוכמה של החיים שלו שלא צלחו אבל השאירו בי סדק גדול ומתמשך, כזה שאף אישה אחר כך ואפילו לא גבר אוהב, לא הצליחו לסתום או לעשות בכאילו כדי לתת לי התחלה חלקה.

“את שוכחת לנשום”, אמרה לי הפסיכולוגית, “תכריחי את עצמך לנשום, כשאת במקלחת למשל”.
כי אז המים מחלחלים בין כל הסדקים והשריטות ונותנים מין תחושה ששום דבר לא כואב יותר, ואני יכולה להיות אישה בדיוק כזאת, כמו שתמיד הייתי רוצה.

0093

גְּמִישׁוֹת

אוקטובר 2022

תשרי ה'תשפ"ג

09

רחל בנר

הצל

אֵיזָה יָפִי

מְגִמֵּשׁ הַצֵּל

אֶת

עֲצָמוֹ

עַל הַקִּיר

גְּבוּהָ

וְנִמְיָדָ

גְּדוּלָ

וְקִשְׁוֹן

חַד

וְדַהוּי

פְּעֵם אַחַת

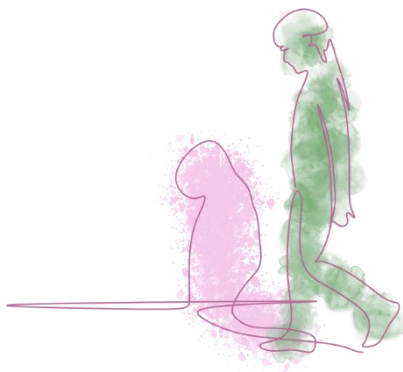
וַיִּכְרַחֵף

כִּף בְּדִיּוֹק

אֲנִי צְרִיכָה לְלַמֵּד

לְשַׁחֵק

עִם הָאוֹר.

תות הרמס סאטורי

מילים של מים

שתייתי לרְנוּהָ
מלים של מים.
מעגלות פנה
נשפכות מעל לסף
החנפּה:
נגררת מלה אבודה
לנצח.

twitter.com/motiv_magazine

motiv-magazine.co.il

info@motiv-magazine.co.il

facebook.com/motiv.magazine

bit.ly/motiv-whatsapp

bit.ly/motiv-youtube

[he.wikipedia.org/wiki/מוטיב \(כתב עת\)](https://he.wikipedia.org/wiki/מוטיב_(כתב_עת)/)

instagram.com/motiv.magazine

יישומון "מוטיב" זמין להורדה חינם

אנחנו מזמינים אתכם להשתתף בגיליון הבא שלנו, והפעם בנושא: "מְחִיר הַמְמוֹת".

בהיותנו אנשים כותבים כולנו רוצים שהיצירות שלנו יגיעו לקהל רחב כמה שיותר. לשם כך אנו משתמשים באמצעים מגוונים – ובראש ובראשונה הרשתות החברתיות. אנו משתמשים באמצעים נוספים כמו ערבי קריאת שירה, כתיב עת, אסופות, תחרויות ועוד. באותם אמצעים אנחנו מפרסמים את יצירותינו שחצבנו מדם ליבנו, ובאותו זמן שוכחים שאנשים הקימו את הבמות הללו בעבורנו, לעיתים בהתנדבות מלאה, ולוקח להם זמן להכין, לארגן, לפרסם ואולי גם לשלם לגורמים שונים.

האם למען הבמות הללו ראוי שנשלם או אולי צריך לשלם לנו? האם על אומנות בכלל צריך לשלם ואם כן – כמה?

ספרו לנו על היצירה שלכם, על השירה שלכם. ספרו לנו בשיר או בסיפור על הבמות השונות שנתקלתם בהן, על תגובות שקיבלתם, על כבוד, הכרה ועוד. מחכים ליצירות שלכם.

אתם מוזמנים לשלוח את יצירותיכם בנושא זה עד לתאריך 20/10/2022 לכתובת הדואר האלקטרוני:

info@motiv-magazine.co.il

נא לשלוח עד שלוש יצירות בלבד ליוצר - שירים מנוקדים וסיפורים קצרים עד 550 מילה.